

AMELAND LOST ZEESPIEGELSTIJGING ZELF OP

De natuur heeft zelf een oplossing voor de zeespiegelstijging. En die oplossing heet opslibbing. Het bewijs is te vinden op Ameland. De zeespiegel is daar in een paar decennia meer dan dertig centimeter gestegen ten opzichte van het land, maar het eiland lijdt er nauwelijks onder.

‘Veel onderzoekers houden zich bezig met voorspellingen van de zeespiegelstijging door klimaatverandering. Maar wij hebben die werkelijkheid al bestudeerd.’ Alterra-onderzoeker ing. Pieter Slim zegt het bijna triomfantelijk. ‘Ameland is een natuurlijk experiment met zeespiegelstijging.’

Sinds 1985 wordt er naar gas geboord op het oostelijk deel van het eiland. Daardoor is de bodem inmiddels met zo’n 35 centimeter gedaald. Een consortium van onderzoekers bestudeert sinds 1986 de effecten van die bodemdaling. Alterra neemt daarbij de ecologische gevolgen voor haar rekening.

De effecten van bodemdaling komen overeen met die van zeespiegelstijging. Dat gegeven maakt van het langlopende project op Ameland in een klap een actueel experiment. En de onderzoekers gaan ermee de boer op. Op de websites van Alterra en opgewarmdnl.nl staat sinds kort een filmpje waarin Slims collega Han van Dobben een en ander toelicht.

De resultaten van het experiment zijn namelijk hoopgevend. ‘In de hoogdynamische omgeving van een kust, met allerlei natuurlijke processen, kom je een heel eind met de natuurlijke aanpassing van het ecosysteem’, doceert Slim. ‘Als je die krachten hun gang laat gaan, vindt een

Pieter Slim (midden) van Alterra bekijkt een kwelder bij het Oerd op Ameland. / foto Han van Dobben

aanpassing aan de zeespiegelstijging plaats.’ Oftewel: de natuur dopt voor een groot deel haar eigen boontjes. De aanpassing vindt plaats door opslibbing. De zee zet voortdurend laagjes zand af, bij elkaar meer dan twintig centimeter in twintig jaar. ‘In de lage kwelders is de opslibbing meer dan volledig’, meldt Van Dobben.

Ameland is volgens hem een realistisch model. ‘In twintig jaar is de bodem dertig centimeter gezakt, dat komt overeen met anderhalve meter in honderd jaar. Zowel absoluut als qua snelheid klopt dat met

de orde van grootte die het Intergovernmental Panel on Climate Change in 2007 voorspelde voor de zeespiegelstijging.’ Daarmee is niet gezegd dat we geen hogere of nieuwe dijken meer nodig hebben om het water de baas te blijven, zeggen Slim en Van Dobben. ‘Maar hier en daar kun je wel van de natuurlijke dynamiek gebruikmaken. Met duinen, strand en kwelders heb je goud in handen.’ Suppletie van zand om strand aan te laten groeien is daar een mooi voorbeeld van. ‘En hoe natuurlijker je dat doet, hoe mooier het resultaat.’ / RK